

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่ใช้งบประมาณ
หน่วยงาน... กองกฎหมายและคดี... ส่วนกฎหมาย

มี (โปรดระบุรายละเอียดข้อ ๑-๖)

ไม่มี

๑. ชื่อหรือหัวข้อเรื่องงานวิจัย

“โครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย Product Safety ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖”

๒. รายชื่อผู้ทำงานวิจัย (รวมทั้งที่ปรึกษาและผู้ช่วยทำงานวิจัย)

๒.๑ รองศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ จันทโรภากร

หัวหน้าโครงการและผู้วิจัย

๒.๒ ศาสตราจารย์ ดร. จุมพต สายสุนทร

ผู้วิจัย

๓. วิธีการจ้างทำงานวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้จัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา โดยอนุมัติจัดจ้างที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU-RAC) เป็นผู้ดำเนินโครงการฯ เนื่องจากเป็นการจ้างมหาวิทยาลัยของรัฐและได้มีการขึ้นทะเบียนที่ปรึกษาไว้กับกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๘๓ (๔) ประกอบกับหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ ที่ นร (กwp) ๑๒๐๔/ว ๒๓๑๔ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๓๘ ซึ่งกำหนดแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมว่า “ในกรณีที่ส่วนราชการมีความประสงค์จะจ้างมหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งให้บริการด้านวิชาการและการวิจัย (ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๑) ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการจ้างที่ปรึกษาตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ แล้ว ให้ส่วนราชการดำเนินการจ้างโดยวิธีตกลงได้โดยอนุโลม” เพื่อศึกษากฎหมาย product safety ของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

๔. จำนวนเงินตามสัญญาจ้างงานวิจัย

ใช้งบประมาณจากงบรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายโครงการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกฎหมาย Product Safety ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จำนวน ๒,๑๗๓,๐๐๐.- บาท (สองล้านหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นสามพันบาทถ้วน)

๕. ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย

ระยะเวลาในการดำเนินงาน จำนวน ๓๖๕ วัน นับแต่วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๗ ทั้งนี้ ได้ขยายระยะเวลาดำเนินการตามสัญญาออกไปอีกจำนวน ๓ เดือน ไปสิ้นสุดสัญญาในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗

๖. บทคัดย่อ

จากข่าวสารที่ปรากฏในสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่ามีสินค้าจำนวนมากที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายต่อสุขภาพ อนามัย ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน สินค้าที่เป็นต้นเหตุจำนวนหนึ่งเป็นสินค้านำเข้าจากประเทศคู่ค้าของไทยบางราย แม้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมเรื่อยมาจะได้บัญญัติว่า ผู้บริโภคมีสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้า แต่กฎหมายที่เกี่ยวข้องก็เป็นกฎหมายที่เน้นการกำกับดูแลสินค้าเฉพาะอย่าง เช่น กฎหมายอาหาร กฎหมายยา และกฎหมายเครื่องสำอาง

เป็นต้น ซึ่งกฎหมายเหล่านี้ นอกจากจะเป็นกฎหมายมุ่งเน้นเฉพาะสินค้าเฉพาะอย่างแล้ว ยังขาดรายละเอียดเกี่ยวกับการกำกับดูแลความปลอดภัยของสินค้าภายหลังจากที่มีการขายหรือนำสินค้าออกวางตลาดแล้ว

กฎหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แม้จะทำหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยของผู้บริโภคได้ระดับหนึ่ง แต่ก็เป็นการมุ่งเน้นที่มาตรฐานทางเทคนิคของสินค้าแต่ละชนิดเป็นสำคัญ เมื่อมีนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่เกิดขึ้น มาตรฐานที่กฎหมายกำหนดก็ล้าสมัย トラบเท่าที่ยังมีได้แก้ไขมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด นวัตกรรมใหม่ ๆ ที่นำออกขายหรือวางตลาดก็จะกลายเป็นสินค้าที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด และการกำหนดมาตรฐานของสินค้าภายใต้กฎหมายฉบับนี้ก็จะมีลักษณะของการกำหนดเป็นรายสินค้าไป

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ ก็เป็นกฎหมายที่นำมาใช้เมื่อมีการฟ้องร้องเยียวยาความเสียหายแก่ผู้บริโภคเมื่อผู้ได้รับความเสียหายจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย หรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นกฎหมายที่นำมาใช้เมื่อมีการฟ้องร้องคดีเรียกค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วเท่านั้น

กฎหมายเกี่ยวกับการดูแลสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าของผู้บริโภคที่มีอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นลักษณะของการบัญญัติกฎหมายตามแนวทางเก่าหรือแนวทางดั้งเดิม (Old Approach) กล่าวคือ

๑. เป็นกฎหมายที่ดูแลความปลอดภัยของสินค้าเป็นการเฉพาะอย่าง เฉพาะชนิด และเน้นการฟ้องร้องคดีระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจ

๒. มาตรการในการกำกับดูแลความปลอดภัยของสินค้าที่มีอยู่ก็มุ่งเน้นที่มาตรการหรือเงื่อนไขก่อนการนำสินค้าออกวางตลาด ยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจในการกำกับดูแลความปลอดภัยของสินค้าอย่างเป็นทางการจะลักษณะภายหลังจากที่สินค้าได้ถูกนำออกวางตลาดแล้ว

๓. เป็นกฎหมายที่มุ่งเน้นที่การกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคของสินค้าเป็นราย ๆ ไป ไม่มีกฎหมายที่กำหนดเป็นหลักการทั่วไปว่าสินค้าที่ปลอดภัยเท่านั้นจึงจะนำออกวางตลาดได้

จากการศึกษากฎหมายของสหภาพยุโรป สหราชอาณาจักร สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา พบว่าได้มีการพัฒนากฎหมายในเรื่องนี้ตามแนวทางใหม่ หรือ New Approach กล่าวคือ เป็นกฎหมายที่ครอบคลุมสินค้าผู้บริโภคทุกชนิด โดยการวางข้อกำหนดทั่วไปว่าสินค้าที่ขายหรือนำออกวางตลาดนั้นจะต้องเป็นสินค้าที่ปลอดภัย จึงมีลักษณะเป็นกฎหมายกลางหรือกฎหมายทั่วไปที่ใช้ในการคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัยจากสินค้าอย่างกว้างขวาง สามารถอุดช่องว่างที่เกิดขึ้นจากกฎหมายที่ใช้กับสินค้าเฉพาะอย่าง (Vertical legislations) ที่มีอยู่ได้อย่างดี นอกจากนี้กฎหมายที่บังคับใช้ในประเทศเหล่านี้ยังอยู่บนพื้นฐานของหลักการในการคุ้มครองผู้บริโภคในระดับสูง (Principle of high level of consumer protection) ด้วยการกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งหรือนำเข้าสินค้า ผู้จัดจำหน่าย (ผู้ค้าส่ง) และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่และบทบาทในการกำกับดูแลความปลอดภัยของสินค้า มีมาตรการภายหลังจากการขายหรือวางตลาดสินค้าอย่างชัดเจน เช่น การสุ่มตรวจ การตรวจและพิสูจน์ความปลอดภัยของสินค้า การเรียกคืนสินค้า หรือการเก็บสินค้าออกจากตลาด เป็นต้น มีระบบเผยแพร่ข้อมูล และระบบการแจ้งเตือนภัยที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้ของประเทศไทยให้เป็นไปตามแนวทางในการพัฒนากฎหมายคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าตามแนวทางใหม่ (New Approach) และตามหลักการคุ้มครองผู้บริโภคในระดับสูง (Principle of high level of consumer protection) และได้ยกร่างพระราชบัญญัติการกำกับดูแลความปลอดภัยของสินค้า พ.ศ.... เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเพื่อพิจารณาดำเนินการปรับปรุงหรือพัฒนากฎหมายของประเทศไทยต่อไป โดยเชื่อมั่นว่าร่างกฎหมายฉบับนี้จะสามารถรองรับการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ได้อย่างเหมาะสมเช่นกัน